

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 maja 2023 r.

Sąd Apelacyjny w Białymstoku w II Wydziale Karnym w składzie

Przewodniczący	SSA Alina Kamińska (spr.)
Sędziowie	SSA Jacek Dunikowski SSA Brandeta Hryniewicka
Protokolant	Elżbieta Niewińska

przy udziale prokuratora Przemysława Tyl

po rozpoznaniu w dniu 18 maja 2023 r.

sprawy **oskarżonego P. G.**

oskarżonego z art. 284§1kk w zw. z art. 294§1kk

z powodu apelacji obrońcy oskarżonego

od wyroku Sądu Okręgowego w Łomży

z dnia 24 października 2022 r., sygn. akt II K 13/22

I. utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok;

II. zwalnia oskarżonego od ponoszenia kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze.

UZASADNIENIE		
Formularz UK 2	Sygnatura akt	II AKa 4/23
Załącznik dołącza się w każdym przypadku. Podać liczbę załączników:	1	
1. CZEŚĆ WSTĘPNA		

1.1. Oznaczenie wyroku sądu pierwszej instancji

Wyrok Sądu Okręgowego w Łomży z dnia 24 października 2022r., sygn. akt II K 13/22.

1.2. Podmiot wnoszący apelację

oskarżyciel publiczny albo prokurator w sprawie o wydanie wyroku łącznego

oskarżyciel posiłkowy

oskarżyciel prywatny

obrońca

oskarżony albo skazany w sprawie o wydanie wyroku łącznego

inny

1.3. Granice zaskarżenia**1.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia**

na korzyść

w całości

na niekorzyść

w części

#

co do winy

#

co do kary

#

co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia

1.3.2. Podniesione zarzuty

Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji		
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu	
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	

1.4. Wnioski

#	uchylenie	#	zmiana
---	-----------	---	--------

2. Ustalenie faktów w związku z dowodami przeprowadzonymi przez sąd odwoławczy

2.1. Ustalenie faktów

2.1.1. Fakty uznane za udowodnione					
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty	
2.1.2. Fakty uznane za nieudowodnione					
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty	

2.2. Ocena dowodów

2.2.1. Dowody będące podstawą ustalenia faktów		
Lp. faktu z pkt 2.1.1	Dowód	Zwięźle o powodach uznania dowodu

2.2.2. Dowody nieuwzględnione przy ustaleniu faktów (dowody, które sąd uznał za niewiarygodne oraz	

niemające znaczenia dla ustalenia faktów)		
Lp. faktu z pkt 2.1.1 albo 2.1.2	Dowód	Zwiążle o powodach nieuwzględnienia dowodu

3. STANOWISKO SĄDU ODWOŁAWCZEGO WOBEC ZGŁOSZONYCH ZARZUTÓW i wniosków		
Lp.	Zarzut	
	<p>Chaotyczna konstrukcja zarzutów wyeksponowanych w petitum skargi obliguje do przedstawienia ich w uporządkowanej formie, przy respektowaniu zasad określonych treścią art. 438 k.p.k.:</p> <p>I. art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza prawa materialnego tj. art. 284§ 1 k.k. w zw. z art. 294§ 1 k.k. – poprzez przypisanie oskarżonemu czynu spenalizowanego tymi przepisami, w sytuacji gdy działania podejmowane przez P. G. nie wypełniały znamion przestępstwa z art. 284§ 1 k.k.;</p> <p>II. art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza prawa procesowego – poprzez nieuprawnione przyjęcie, że istnieją dowody potwierdzające, że oskarżony otrzymał wezwanie do zwrotu ciągnika na rzecz uprawnionego;</p> <p>III. art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia i mających wpływ na jego treść poprzez;</p> <p>a) przyjęcie, że oskarżony nie wydał ciągnika na wezwanie uprawnionego, kiedy na pierwsze wezwanie policji P. G. wydał ciągnik odstawiając na parking policyjny</p>	<p># zasadny</p> <p># częściowo zasadny</p> <p># niezasadny</p>

	<p>w dniu 10 sierpnia 2021 r. i nieuwzględnienie, że oskarżony nie otrzymał wezwania (...) S.A. do zwrotu ciągnika,</p> <p>b) pominięcie, iż oskarżony wpłacił na rzecz uprawnionego kwotę 58 500 zł tytułem wpłaty własnej, a następnie dokonywał rozliczeń na rzecz uprawnionego w miarę swoich możliwości finansowych;</p> <p>c) pominięcie faktu otwarcia procedury restrukturyzacyjnej w przedsiębiorstwie oskarżonego, co potwierdza okoliczność, iż był on zainteresowany dokonaniem rozliczenia z pożyczkodawcą (...) S.A. i nie działał z zamiarem jego pokrzywdzenia;</p> <p>d) pominięcie przez Sąd okoliczności związanych z brakiem jakichkolwiek przychodów przedsiębiorstwa oskarżonego;</p> <p>- wszystkie zarzuty niezasadne.</p>	
<p>Zwięźle o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny</p>		
<p>Na wstępie podkreślić należy, iż zarzuty sformułowane w petitum skargi de facto sprowadzają się do polemiki z ustaleniami Sądu I instancji. Jest to o tyle oczywiste, że naruszenie prawa materialnego polega na wadliwym jego zastosowaniu (albo niezastosowaniu) w orzeczeniu opartym na prawidłowych ustaleniach faktycznych. Tymczasem w realiach niniejszej sprawy autor środka odwoławczego kontestuje prawidłowość wyroku poprzez zanegowanie postaci zamiaru przypisanego oskarżonemu, a skutkującego jego odpowiedzialnością w ramach</p>		

wyznaczonych treścią art. 284§ 1 k.k. Przypomnieć w tym miejscu wypada, iż sam zamiar należy do sfery faktów, a zatem jego ocena winna być oparta na podstawie odwoławczej wyznaczonej dyspozycją art. 438 pkt 3 k.p.k.

Wyżej poczynione uwagi ogólnej natury determinują zakres rozważań Sądu Apelacyjnego legitymując do łącznego ustosunkowania się do podnoszonych w ramach tych zarzutów kwestii, zwłaszcza że zarzut braku (art. 410 k.p.k.), a tak należy odkodowywać stanowisko obrońcy w nawiązaniu do zarzutu obrazy przepisów prawa procesowego, nakierowany jest na zdezwuowanie ustaleń Sądu Okręgowego.

Przede wszystkim nie sposób zgodzić się z zarzutami obrony, aby Sąd I instancji procedując w sprawie dopuścił się błędu w ustaleniach faktycznych przyjmując, że P. G. działał z zamiarem przywłaszczenia ciągnika rolniczego (...) rok produkcji 2014 r. Finalnie przełożyło się to na dokonanie prawidłowej subsumpcji prawnej tych ustaleń w ramach wyznaczonych dyspozycją art. 284§ 1 k.k., przy przyjęciu znamienia kwalifikującego określonego treścią art. 294§ 1 k.k. Istotnie, na skutek postanowienia prokuratora nakładającego obowiązek wydania ciągnika, oskarżony przedmiotowy ciągnik wydał dobrowolnie w dniu 10 sierpnia 2021 r., odprowadzając go na wskazane miejsce. Nie zmienia to jednakże faktu, iż ciągnik ten podlegał zwrotowi już w dużo wcześniejszym terminie tj. w momencie wypowiedzenia umowy pożyczki przez (...) S.A. w dniu 16 września 2020 r., a kolejno

wobec złożenia oświadczenia o przejęciu ciągnika, jako przedmiotu zastawu rejestrowego na własność w dacie 18 grudnia 2020 r. Pisemne oświadczenia w tym przedmiocie zostały skutecznie doręczone na adres wskazany w umowie, jako adres zamieszkania P. G., będący jednocześnie adresem korespondencyjnym, tj. (...), zaś potwierdzenia dokonania przedmiotowych doręczeń znajdują się w aktach sprawy. Kolejne wezwania do wydania ruchomości nie zostały już przez P. G. odebrane, co oznacza, że oskarżony celowo nie podejmował kierowanej do niego korespondencji.

W związku z powyższym należało bezwzględnie zaaprobować wnioski wyprowadzone przez Sąd I instancji, a tym samym podzielić stanowisko tegoż Sądu, iż twierdzenia oskarżonego o pozostawaniu w nieświadomości, co do tego, że umowa pożyczki została skutecznie wypowiedziana, a ciągnik podlegał zwrotowi pozostają niewiarygodne. Do konkluzji takiej uprawnia chociażby odwołanie się do zasad logiki i doświadczenia życiowego. Rzeczą oczywistą i nie wymagającą komentarza pozostaje, że oskarżony – człowiek dorosły, dysponujący określonym zasobem wiedzy, w sytuacji gdy w odniesieniu do jego osoby nie występują i nie występowały żadne okoliczności ograniczające zdolność należytego pojmowania przedsięwziętych czynności prawnych, już w momencie zawierania umów był świadomy konsekwencji związanych z naruszeniem zobowiązań wynikających z tych umów, w tym związanych z uchybieniem w płatnościach rat wynikających z zawartej umowy pożyczki. W

aspekcie powyższego nie do zaakceptowania pozostaje argument obrony odwołujący się do podpisania potwierdzenia odbioru listu poleconego wzywającego do wydania przedmiotu zastawu rejestrowego - adresatem, którego był oskarżony - nazwiskiem (...), co w ocenie skarżącego winno utwierdzać zasadność tezy o braku świadomości po stronie jego mocodawcy o obowiązku zwrotu ciągnika. Abstrahując, iż doręczenie korespondencji dorosłemu domownikowi wypełniało warunek skuteczności, to już chociażby odwołanie się do późniejszej postawy oskarżonego, unikanie kontaktów z leasingodawcą, odmowa przyjęcia korespondencji z firmy windykacyjnej utwierdza zasadność wniosków wyprowadzonych przez Sąd I instancji w tej materii. Należy też mieć na uwadze, że przedmiotem oceny w procedurze karnej pozostają nie tylko dokumenty, ale wszystkie czynności faktyczne oraz zeznania świadków i wyjaśnienia oskarżonego, przy istotnym znaczeniu w tym względzie zasad doświadczenia życiowego, logiki i zasad prawidłowego rozumowania, do czego wprost odwołuje się przepis art. 7 k.p.k., a czego wydaje się nie dostrzegać apelujący.

Tak też należy oceniać i dalsze argumenty przywołane w skardze. Dla bytu przedmiotowego przestępstwa, irrelevantny pozostaje również fakt dokonania przez P. G. wpłaty wkładu własnego, jako warunku zawarcia umowy, kwoty 1500 złotych w trakcie trwania umowy oraz dwóch wpłat po 1000 zł już po wypowiedzeniu umowy pożyczki. Na aprobatę zasługuje bowiem

wniosek wyprowadzony przez pełnomocnika pokrzywdzonego, iż przedmiotowe wpłaty miały jedynie charakter symboliczny i stanowiły niewielką część zaciągniętego zobowiązania. Jak słusznie wskazał Sąd meriti, oskarżony dokonując przedmiotowych wpłat nie dążył bowiem do zaspokojenia wierzyciela i jak najszybszego uregulowania ciążących na nim zobowiązań, lecz zmierzał jedynie do zmanifestowania dobrej woli, ocieplenia wizerunku i finalnie do uniknięcia odpowiedzialności karnej. Konkluzja ta jest tym bardziej uprawniona jeśli się odniesie do postawy, którą oskarżony prezentował unikając kontaktów tak z leasingodawcą, jak i z firmą windykacyjną reprezentującą interesy leasingodawcy. Tym samym, okoliczność zapłaty drobnych kwot, nieadekwatnych do wysokości rat i kwoty udzielonej pożyczki, w sytuacji gdy dwie płatności nastąpiły już po złożeniu zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa, nie może stanowić skutecznego argumentu dezawuującego prawidłowość ustaleń poczynionych przez Sąd I instancji, co do wypełnienia przez oskarżonego znamion czynu z art. 284§ 1 k.k.

W dalszej kolejności wskazać należy, iż Sąd Okręgowy wbrew supozycjom apelującego nie pominął w części motywacyjnej wyroku również faktu otwarcia procedury restrukturyzacyjnej w przedsiębiorstwie oskarżonego trafnie konstatując, że okoliczność otwarcia tego postępowania, jak i zeznania świadka M. P. nie mają w niniejszej sprawie większego znaczenia. Wynika to między innymi z faktu, iż

postępowanie restrukturyzacyjne nie obejmowało wierzytelności stanowiącej równowartość ciągnika, gdyż umowa pożyczki została już wcześniej skutecznie wypowiedziana, a wraz z nią zostało złożone oświadczenie o przejęciu na własność przedmiotu zastawu rejestrowego. Otwarcie postępowania restrukturyzacyjnego i chęć dokonania przez P. G. rozliczeń z wierzycielami nie miały zatem istotnego znaczenia z punktu widzenia przypisanego czynu, podobnie jak i podnoszony przez apelującego brak przychodów z przedsiębiorstwa. Okoliczność, że P. G. nie miał odpowiednich środków pieniężnych na dalszą spłatę swoich zobowiązań nie zmienia bowiem faktu, iż od samego początku nie spłacał rat pożyczki, unikał kontaktu z przedstawicielami (...) S.A., a kolejno uchylał się od obowiązku wydania przedmiotu zastawu i dążył do rozmycia swojej odpowiedzialności.

Tym samym w ślad za skarżącym nie można przyjąć, aby procedowanie Sądu I instancji, wiązało się z obrazą przepisów prawa materialnego - art. 284§ 1 k.k. Wręcz przeciwnie, całokształt materiału dowodowego wyraźnie świadczy o tym, iż zachowanie oskarżonego polegało na traktowaniu rzeczy cudzej tj. ciągnika tak jak własnej, przy jednoczesnym wykluczeniu uprawnionego - (...) S.A. - od swobodnego nim rozporządzania. Postępowanie P. G. było zatem ukierunkowane na określony cel, objęty jego świadomością i wolą, którym było wykonywanie w stosunku do rzeczy ruchomej uprawnień właścicielskich.

W tym miejscu nie od rzeczy pozostaje przypomnieć,

odwołując się do ugruntowanej linii orzeczniczej, że znamiona przestępstwa przywłaszczenia wypełnia nie tylko sprawca działający z zamiarem ostatecznego i nieodwracalnego pozbawienia mienia innej osoby (podmiotu), lecz każdy, kto mając świadomość braku tytułu prawnego do rzeczy, rzecz tą traktuje jak własną.

Przenosząc wyżej poczynione rozważania natury teoretycznej na grunt niniejszej sprawy w ślad za Sądem I instancji przyjąć należy, że w sytuacji kiedy pomimo oświadczenia pożyczkodawcy o przejęciu przedmiotu zastawu rejestrowego na własność oskarżony nie tylko nie zwrócił ciągnika w terminie i nie podjął negocjacji z uprawnionym w zakresie związanym z umową pożyczki wywołującej określone skutki prawne, co do użytkowanej przez niego rzeczy ruchomej, a wręcz przeciwnie uniemożliwił nawiązanie z nim kontaktu poprzez nieodbieranie telefonów i niepodejmowanie adresowanej do niego korespondencji - postępowaniem tym wyraźnie zmanifestował zamiar zatrzymania spornego ciągnika dla siebie. Stan ten w pełni statuuje zasadność tezy wyprowadzonej przez Sąd I instancji w zakresie realizacji znamion art. 284§ 1 k.k.

Wniosek

Wniosek o:

- zmianę wyroku i uniewinnienie P. G. od popełnienia przypisanego mu czynu – niezasadny,

- zmianę wyroku poprzez przyjęcie, że oskarżony swoim postępowaniem

zasadny

częściowo zasadny

niezasadny

wyczerpał znamiona art. 127 k.w. – niezasadny;	
Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.	
Brak podstaw do uwzględnienia przedmiotowych wniosków determinowany jest treścią wyżej przeprowadzonych rozważań. W tym miejscu należy jedynie podkreślić, iż w okolicznościach niniejszej sprawy o ocenie zachowania oskarżonego w aspekcie regulacji przewidzianej treścią art. 127 k.w. mowy być nie może. Przepis art. 127 k.w. bowiem penalizując samowolne używanie cudzej rzeczy ruchomej bez zgody uprawnionego do jej dysponowania nie obejmuje swoim zakresem znaczeniowym przypadków, gdy osoba uprawniona (podmiot uprawniony) w sposób stanowczy i kategoryczny zażądała zwrotu tej rzeczy, a bezumowne korzystanie z rzeczy przekraczało okres definiowany na gruncie prawa karnego pojęciem „ krótkotrwałego użycia”. Brak możliwości wyegzekwowania przez uprawnionego prawa własności rzeczy ruchomej przez okres niemalże 8 miesięcy, w sytuacji gdy skuteczność realizacji jego żądań wynikała z czynności procesowych podejmowanych przez organy ścigania w związku ze złożonym zawiadomieniem o popełnieniu przestępstwa wyklucza możliwość oceny czynności sprawczych podejmowanych przez oskarżonego w ramach tej uprzywilejowanej formy przewidzianej przepisami Kodeksu wykroczeń.	

4. OKOLICZNOŚCI PODLEGAJĄCE UWZGLĘDNIENIU Z URZĘDU	
1.	
Zwiążle o powodach uwzględnienia okoliczności	
5. ROZSTRZYGNIECIE SĄDU ODWOŁAWCZEGO	
5.1. Utrzymanie w mocy wyroku sądu pierwszej instancji	
1.	Przedmiot utrzymania w mocy
Wyrok utrzymano w mocy co do ustaleń faktycznych, subsumpcji prawnej tych ustaleń i sprawstwa oskarżonego.	
Zwiążle o powodach utrzymania w mocy	
Sąd I instancji w sposób wszechstronny i rzetelny ocenił materiał dowodowy i z oceny tej wyprowadził wnioski pozostające pod ochroną art. 7 k.p.k. Co więcej, opierając orzeczenia na treści art. 295§1 k.k. i finalnie odstępując od orzekania kary w sposób wyjątkowo łagodny potraktował oskarżonego, dając tym samym wyraz ocenie stopnia jego zawinienia i wyjątkowo dużą wagę przykładając do naprawienia szkody poprzez zwrot ciągnika uprawionemu.	
5.2. Zmiana wyroku sądu pierwszej instancji	
1.	Przedmiot i zakres zmiany
Zwiążle o powodach zmiany	

5.3. Uchylenie wyroku sądu pierwszej instancji	
---	--

5.3.1. Przyczyna, zakres i podstawa prawna uchylecia		
1.1.		# art. 439 k.p.k.
Zwięźle o powodach uchylecia		
2.1.	Konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości	# art. 437 § 2 k.p.k.
Zwięźle o powodach uchylecia		
3.1.	Konieczność umorzenia postępowania	# art. 437 § 2 k.p.k.
Zwięźle o powodach uchylecia i umorzenia ze wskazaniem szczególnej podstawy prawnej umorzenia		
4.1.		# art. 454 § 1 k.p.k.
Zwięźle o powodach uchylecia		
5.3.2. Zapatrywania prawne i wskazania co do dalszego postępowania		
5.4. Inne rozstrzygnięcia zawarte w wyroku		
Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności	
6. Koszty Procesu		

Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności
--------------------------------	-------------------------

II	Mając na uwadze trudną sytuację materialną oskarżonego, związaną z licznymi zobowiązaniami finansowymi, które go obciążają w trybie art. 624§1 k.p.k. zwolniono go od ponoszenia kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze.
7. PODPIS	